

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének létrehozásáról”

COM(2005) 81 final – 2005/0017 (COD)

(2006/C 24/10)

2005. március 22-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikkének megfelelően kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

A „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció, melynek az volt a feladata, hogy az EGSZB munkáját előkészítse ezzel a témával kapcsolatban, 2005. szeptember 5-én elfogadta véleményét (előadó: Dana ŠTECHOVÁ).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. szeptember 28–29-én tartott 420. plenáris ülésén (a 2005. szeptember 28-i ülésnapon) 166 szavazattal 5 ellenében 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményét:

1. Az EGSZB következtetései és ajánlásai ⁽¹⁾

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ismételtlen kinyilvánítja, hogy nagy érdeklődést tanúsít a nemek közötti egyenlőség előmozdítása iránt. Az e kérdésről a közelmúltban megfogalmazott véleményeiben az EGSZB ismét hangsúlyozta, mennyire szükséges, hogy az eddigieknél jóval konkrétabb előrelépések történjenek ⁽²⁾. Az uniós politikák között a férfiak és nők közötti egyenlőség (a nemek közötti egyenlőség) prioritás, és annak is kell maradnia. Bár az EU-ban az utóbbi években fokozott erőfeszítések történtek a nemek közötti egyenlő elbánás biztosítása terén, a nők a tevékenységi körök nagy többségében továbbra is hátrányban vannak ⁽³⁾ – márpedig ennek meg kell változnia. Ha sokkal ritkábban is, bizonyos helyzetekben előfordul, hogy férfiakkal szemben alkalmaznak nemük miatt megkülönböztetést; ezen is segíteni kell. Megoldásra vár számos olyan – szexuális orientáción, életkoron, egészségi állapoton, megváltozott munkaképességen, származáson alapuló – hátrányos megkülönböztetés által okozott probléma is, amelyet tovább súlyosbít a nemek közötti egyenlőtlenség.

1.1.1 A nemi megkülönböztetésnek tehát számos formája létezik, ezek az egész EU-ban tapasztalhatók, és feltétlenül szükség van arra, hogy meghatározzuk, dokumentáljuk, esetekkel támasszuk alá, elemezzük őket, levonjuk közösségi szinten a tanulságokat, és megkeressük a megfelelő megoldásokat.

⁽¹⁾ A dokumentumban említett valamennyi állás vagy funkció egyaránt vonatkozhat nőkre és férfiakra.

⁽²⁾ 2003. december. 10-i EGSZB-velemény: „Férfiak és nők közötti esélyegyenlőség – Támogatási program” (előadó: Britta WAHROLIN) HL C 80., 2004.3.30.

2004. június. 3-i EGSZB-velemény: „Férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód/hozzáférés termékekhez és szolgáltatásokhoz” (előadó: Clare CARROLL), HL C 241., 2004.9.28.

2004. december. 15-i EGSZB-velemény: „Az esélyegyenlőségről szóló irányelvek átdolgozása” (Madi SHARMA előadó) (CESE 1641/2004)

2005. február 9-i EGSZB-velemény: „10 évvel Peking után: hol tart a nemek közötti egyenlőség ügye?” (előadó: Susanna FLORIO) HL C 221., 2005.9.8.

⁽³⁾ COM(2005) 44.

1.1.2 Az EGSZB tehát kedvezően fogad minden hatékony eszközt, amely lehetővé teszi a férfiak és nők közötti egyenlőség kialakításának felgyorsítását.

1.1.3 Támogatja a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (továbbiakban: Intézet) létrehozására irányuló javaslatot ⁽⁴⁾, mert úgy ítéli meg, hogy ez válhat azzá a – nagy lehetőségeket magában rejtő – hatékony eszközzé, mely támogatni fogja az EU és a tagállamok erőfeszítéseit a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása érdekében, mind jogi, mind gyakorlati szinten.

1.2 Az EGSZB helyesli az önálló intézet létrehozását indokoló érveket, valamint azt a döntést, mely szerint az Intézet nem válthatja fel, és nem gyengítheti a tapasztalatokkal rendelkező szakosított ügynökségeket, sem pedig azokat, amelyek létrehozását – közösségi szinten – most készítik elő ⁽⁵⁾. Ezenkívül az Intézet létrehozása nem befolyásolhatja a „mainstreaming” (a férfi – nő dimenzió integrációja) elvének alkalmazását a közösségi szervekben és valamennyi közösségi politikában, illetve programban: sőt, az EGSZB biztosra veszi, hogy ez az intézkedés csak erősíti a szóban forgó elvet.

1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy az Intézet a tekintélyét tárgyilagosságára, semlegességére, függetlenségére, tapasztalataira és az információk összegyűjtésének lehetőségére alapozhatja, és sokféle felhasználó számára válhat fontos eszközzé. A férfi – nő dimenzió szisztematikus figyelembevétel (gender mainstreaming) révén az Intézet rendkívül sokféle „ügyfél” érdekeit szolgálja majd, a civil társadalom legszélesebb rétegeitől kezdve egészen az EU döntéshozó testületeiig.

1.3.1 Az Intézet tevékenységei nem korlátozódnak az EU-ra, hanem szélesebb európai körre is kiterjednek, például az Unió jövőbeli bővítéseinek előkészítésére, valamint egyéb nemzetközi aspektusokra. Így az Intézet a multikulturális kapcsolatok és cserék érdekében is munkálkodni fog.

⁽⁴⁾ Ez a név nem egyezik a hivatalos cseh fordítással – lásd a 3.4. pontban az intézet nevééről szóló megjegyzést.

⁽⁵⁾ A dublini Alapítvány, a bilbaói Ügynökség, a CEDEFOP, a jövőbeli emberi jogi ügynökség.

1.4 Az EGSZB véleménye szerint az Intézet számára olyan ambiciózus célokat és feladatokat állapítottak meg, amelyekhez az Európai Bizottság javaslatánál világosabban ki kell jelölni a működését jellemző hatásköröket és feladatokat: kutatás, ismeretterjesztés, képzés stb. Okvetlenül pontosan meg kell határozni az adatgyűjtés- és elemzés céljait, hogy az Intézet teljes mértékben betölthesse szerepét az európai döntési folyamatban. Ebben az összefüggésben meg kell említeni, hogy valamennyi közösségi intézmény kénytelen a különböző tagállamok statisztikai eszközeire hagyatkozni. Az Intézetnek lehetőséget kell kapnia az előkészítés alatt álló projektek saját szempontjából való tisztázására. Az Intézetre az a feladat is vár, hogy útmutatásokkal gazdagítsa a „gender mainstreaming” témakörét. Ugyancsak fontos, hogy lehetősége legyen véleményeket előterjeszteni a témába vágó közösségi kezdeményezésekkel és tevékenységekkel kapcsolatban.

1.4.1 Az EGSZB véleménye szerint céljainak és feladatainak pontosabb kijelölése is tanúskodik majd az Intézet fontosságáról, és világosan megmutatja, hogy nem nélkülözheti a céljai megvalósításához szükséges forrásokat.

1.5 Az Intézetet kiterjedt hatáskörrel kell felruházni; növelni kell átláthatóságát, és hatékonyabb kapcsolatokat kell biztosítani a civil társadalomnak a 10. cikk (1) bekezdése a) és c) pontjaiban megjelölt, a nemek közötti egyenlőség kérdése vonatkozásában gazdag elemzői és szakértői tapasztalatokkal rendelkező csoportjaival, amelyek az uniós polgárok igényeit is közvetlenebbül tudják jelezni. Az EGSZB ezért határozottan azt ajánlja, hogy a civil társadalom ezen csoportjai nagyobb számban képviselthessék magukat az Intézet igazgatótanácsában (lásd alább a 3.7.2. és a 3.7.3. pontot). Ebben az összefüggésben az EGSZB emlékeztet arra a jelentős szerepre, amelyet a szociális partnerek a nemek közötti munkaerő-piaci egyenlőség terén jelentkező problémák megoldásában több szinten is játszanak.

1.6 Azt is nyomatékosan kéri, hogy az uniós szociális partnerek, valamint a megfelelő, reprezentatív nem kormányzati szervezet képviselői ugyanolyan státuszt kapjanak az igazgatótanácsban, mint a többi tag, tehát rendelkezzenek szavazati joggal (lásd alább a 3.7.4. pontot).

1.7 Az EGSZB lényegesnek tartja, hogy az Intézet mindig kapja meg a szükséges anyagi eszközöket, melyek lehetővé teszik feladatai sikeres végrehajtását, az egyéb ügynökségekkel, illetve a szintén a nemek közötti egyenlőség problémáival foglalkozó közösségi programokkal együtt.

1.8 A rendeletjavaslat nem jelöli meg az Intézet létrehozásának helyét; az EGSZB azt az ajánlást támogatja, mely szerint azon országok egyikében kellene elhelyezni, melyek 2004-ben csatlakoztak az Európai Unióhoz. Némelyik ország ezek közül máris jelezte, hogy szívesen otthont adna az Intézetnek; ez az uniós intézmények kiegyensúlyozott decentralizációjához is hozzájárulna, és közvetlenebb kapcsolatokra nyújtana lehetőséget a kiválasztott ország polgáraival, illetve lehetővé tenné az adott ország által a férfiak és a nők közötti esélyegyenlőség terén szerzett tapasztalatok jobb megismerését.

1.9 Az EGSZB meg van győződve az Intézettel folytatott szoros együttműködés valamennyi érdekelt fél számára való hasznosságáról, és kinyilvánítja, hogy kész együttműködni a megalakítandó Intézettel a közösségi szabályok keretein belül.

2. Bevezetés, általános észrevételek

2.1 Az Európai Bizottság 2005. március 8-án tette közzé javaslatát a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾, és sajtóközleményében többek között kijelentette ⁽⁷⁾ hogy:

„Önálló, magas színvonalon tevékenykedő, uniós szintű intézet lesz. Olyan kutatási adatokat, továbbá megbízható és összehasonlítható információkat fog gyűjteni, elemezni és terjeszteni, amelyekre szükségük van Brüsszel és a tagállamok döntéshozóinak. Dokumentációs központját és könyvtárát a nagyközönség is igénybe veheti.

Üléseket szervez a döntéshozók, szakértők és érdekelt felek részére, ezáltal ösztönzi a kutatást és a tapasztalatcserét, továbbá konferenciák, tájékoztató kampányok és szemináriumok révén felhívja a figyelmet a férfiak és nők közötti egyenlőséget elősegítő intézkedésekre. Egy másik fontos feladata olyan eszközök kidolgozása lesz, amelyek segítségével a nemek közti egyenlőség valamennyi közösségi politikába jobban integrálható.”

2.2 A hosszú időszak alatt, amely az európai intézet létrehozására irányuló első – 1995-ös – kezdeményezés ⁽⁸⁾ és a rendeletjavaslat 2005. márciusi közzététele óta telt el, szakértői vélemények születtek, és politikai természetű kutatásokat végeztek, amelyek lehetővé tették az intézkedés átgondolt előkészítését.

2.3 2004. június 17–18-i ülésén a „Foglalkoztatási, szociálpolitikai, egészség-és fogyasztóügyi” Tanács egyhangúlag támogatta az európai intézet létrehozását ⁽⁹⁾:

„A delegációk, miközben fenntartások nélkül támogatják az intézet létrehozásának elvét, emlékeztettek rá, hogy olyan struktúrát kell kialakítani, amely hozzáadott értéket teremt, és nem kettőzi meg az e területen már létező tevékenységeket. Azt is megemléztették, hogy fenn kell tartani a költségvetési semlegességet.”

A Tanács a következő feladatokkal ruházta fel az Intézetet:

- koordinációs kérdések;
- információgyűjtés- és terjesztés;

⁽⁶⁾ Lásd a 3.4. pontra vonatkozó 4. lábjegyzetet.

⁽⁷⁾ Az Európai Bizottság sajtóközleménye IP/05/266, 2005. 03. 08.

⁽⁸⁾ „A nemek jövőbeli európai intézetének szerepe”, az Európai Parlament részére készült tanulmány, végső jelentés, 2004.6.15.

⁽⁹⁾ Az EU Tanácsa, sajtóközlemény 9507/04, 01, 2004.6.2.

- nagyobb nyilvánosság biztosítása a férfiak és nők közötti egyenlőség kérdései számára; valamint
- eszközök megteremtése a férfiak és a nők közötti egyenlőség kérdéseinek az uniós politikákba történő integrálásához.

2.3.1 Ezután az Európai Tanács felkérte az Európai Bizottságot javaslatát előterjesztésére ⁽¹⁰⁾.

2.4 Az Intézet létrehozásáról tehát a tíz új ország uniós csatlakozása után született meg a döntés, és az EGSZB megítélése szerint fontos, hogy az Intézet kezdettől fogva a kibővített Unió keretei között működjön, ami lehetővé teszi a tapasztalatok, helyzetek és ismeretek szélesebb skálájának figyelembevételét.

2.5 A „Peking 10 évvel később: előrehaladás a férfiak és a nők egyenlősége terén” címmel a közelmúltban megfogalmazott véleményében ⁽¹¹⁾ az EGSZB összefoglalta az EU tevékenységeinek alakulását és hatókörét a férfiak és a nők közötti egyenlőség területén. Az EGSZB erre a véleményre hivatkozva hangsúlyozza, hogy egyre nőnek a szakértői vélemények, elemzések és információk iránti igények, és egyre nagyobb minőségi követelményeket támasztanak velük szemben; elégedetten nyugtázza, hogy ez a haladás a „gender mainstreaming” elve szélesebb körű alkalmazásának köszönhető.

2.6 Gyakorlati szinten fény derült bizonyos tartós, valamint más, új problémákra, amelyekkel az EU-nak és tagállamainak szembe kell nézniük; ezek sürgősen megoldandók. Közvetlenül összefüggnek a férfiak és a nők közötti egyenlőség kérdésével, és a létrehozandó Intézetnek kell majd őket kezelnie: Ezek a következő területeket érintik:

- munkaerő-piaci egyenlőtlenségek, különösen a szakmák szerinti szegregáció, a fizetéskülönbségek, a munkaerőpiac természetéből adódó kockázatok tekintetében;
- a nők karrierlehetőségei és hozzáférése a középvezetői vagy irányítói pozíciókhoz, az irányítói igazgatási feladatot ellátó nők helyzetének követése;
- a szakmai és magánélet összehangolása;
- az egész életen át tartó képzéshez való hozzáférés és a nők szakmai képzettségi szintje emelkedésének követése;
- az EU demográfiai adatainak alakulása;
- a nő- és gyermekkereskedelem, illetve a nőkkel (és gyermekekkel) szembeni szexuális visszaélések;
- a nemek közötti kapcsolatokban jelentkező erőszak minden formája;
- a nőknek a döntéshozatali folyamatban való részvételével kapcsolatos hiányosságok;
- a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos problémákra való nem megfelelő odafigyelés és a „gender mainstreaming” fogalmának elégtelen alkalmazása;

⁽¹⁰⁾ Az Európai Tanács 2004. június 17–18-i ülése, az Elnökség következtetései, 45. bekezdés, 11. o. Lásd a 7. lábjegyzetet.

⁽¹¹⁾ Előadó: Susanna FLORIO, 4. pont. C 221., 2005.9.8.

- a nő és a férfi szerepének sztereotip bemutatása (az oktatási rendszerben, a médiában, a közéletben, a munka világában);

- a nők elégtelen ismeretei a társadalomban általuk elfoglalható hely vonatkozásában;

- interkulturális problémák

- a nemek egyenlősége a különböző intézményekben, szervezetekben és szervezetekben, ideértve a szervezett civil társadalom szervezeteit is;

- egyéb.

2.6.1 Az EGSZB utal a „Peking 10 évvel később...” című véleményére, amelyben már számos olyan területre tért ki részletesen, ahol cselekvésre van szükség ⁽¹²⁾.

2.7 Ahogy már hangsúlyoztuk, az EGSZB tisztában van azzal, hogy a „gender mainstreaming” elve egyre jobban megvalósul. Az EGSZB ezért nem ellenzi, hogy önálló intézményre bízzák a tagállamok és a civil társadalom érdekelt felei erőfeszítéseinek összehangolását a közösségi szervek ezen a területen történő segítése érdekében; a szinergiahatás így megerősödik. Az EGSZB ezen túlmenően úgy ítéli meg, hogy biztosítani kell az Intézet és a meglévő ügynökségek közötti komplementaritást, és hogy a „gender mainstreaming” elve tovább halad majd a megvalósulás útján az ügynökségek keretében, amelyek megfelelően együttműködnek majd az Intézettel. Ugyanilyen módon szükséges együttműködést kialakítani a nemek közötti egyenlő elbánás terén létező intézményi mechanizmusokkal.

2.8 Az EGSZB emlékeztet arra, hogy az Intézet létrehozása előrelépést jelent ugyan, de továbbra is szükség van más kezdeményezésekre annak érdekében, hogy haladásra kerüljön sor az esélyegyenlőség gyakorlati megvalósításában, továbbá a közösségi szövegekben megjelölt célok összességének keretében. Óriási jelentőséggel bír, hogy az Intézet tevékeny részt vállaljon a lisszaboni stratégia növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló célkitűzéseinek megvalósításában.

2.9 Az EGSZB támogatja az Intézet létrehozását; ugyanakkor lényegesnek tartja, hogy az a lehető legjobb fogadtatásban részesüljön az európai, nemzeti és helyi szintű civil társadalom részéről, hiszen ezek támogatása nélkül nem tudna feladatainak eleget tenni. Ezért az új intézményt a sikeres működés érdekében el kell látni a szükséges eszközökkel, amelyek biztosítják hitelességét és az iránta való bizalmat, lehetővé téve, hogy sikerrel hajtsa végre különböző tevékenységeit, és az őt megillető figyelemben részesüljön.

3. Különös észrevételek

3.1 Az EGSZB helyesléssel fogadja az Intézet létrehozásának jogalapját, nevezetesen az Európai Közösséget létrehozó szerződés 141. cikkének (3) bekezdését és 13. cikkének (2) bekezdését. Helyeslését fejezi ki a preambulumbekkezdésekben felsorolt indokokkal kapcsolatban is, és azt is megjegyzi, hogy a vizsgált javaslat összhangban áll a Szerződés 5. cikkével.

⁽¹²⁾ Ugyanott, 6. pont, Következtetések és javaslatok.

3.2 Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy a meglévő struktúrákkal, alapítványokkal és más intézményekkel kialakítandó együttműködés megfelel a Tanács kívánásának a tevékenységek megkettőződésének elkerülésével kapcsolatban. Figyelemre méltónak tartja, hogy a 12. preambulumbekkezdés implicit módon más uniós intézményekre és szervekre, például az Eurostatra is utal. Az EGSZB utal az Európai Bizottság „Az európai szabályozási ügynökségek működési keretei”⁽¹³⁾ és „Az európai szabályozási ügynökségek működési kereteire vonatkozó intézményközi megállapodás tervezete”⁽¹⁴⁾ című közleményeire, és tudomásul veszi, hogy az Intézet helyét is ez a keret jelöli ki a meglévő intézmények között.

3.3 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy az Intézet angol megnevezése (1. cikk): „European Institute for Gender Equality”, világosan kifejezi küldetését, és a legtágabb (etikai, morális, esztétikai, szexuális stb.) dimenziók figyelembevételét is lehetővé teszi. Kiderült, hogy a „gender” szónak számos uniós nyelven nincs pontos megfelelője. A fordítóknak igyekezniük kell, hogy megtalálják az eredetihez legközelebb eső kifejezést.

3.4 Az Intézet célkitűzései tekintetében az EGSZB úgy véli, a 2. cikknek kifejezetten említene kellene a „gender mainstreaming” elvének előmozdítását.

3.4.1 Az EGSZB egyébként úgy véli, hogy az Intézet feladatai közé be kell kerülnie a munkáltatói és munkavállalói szervezetek, valamint a szervezett civil társadalom más elemeit összefogó szervezetek tevékenységének támogatása a nemek közötti esélyegyenlőség terén. Ezt a célkitűzést ki kell nyilvánítani és tekintetbe kell venni.

3.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az Intézet 3. cikkben meghatározott feladatai éppen olyan fontosak, mint célkitűzései. Azok tehát jelen vélemény 1.4. pontjának megfelelően kiegészítésre szorulnak.

3.5.1 Az EGSZB azt kéri, hogy a 3. cikk 1(a) pontja kifejezetten említse meg a szociális partnereket. Ebben az összefüggésben az EGSZB emlékeztet arra, hogy az európai szociális partnerek nemrég elfogadták a „Nemek közötti egyenlőség keretstratégiáját”⁽¹⁵⁾.

3.5.2 Az EGSZB kiemeli, hogy az Intézet azáltal, hogy rendszeresen – az éves jelentéseken kívül is – számot ad munkájáról, amelyet többek között a nemek közötti egyenlőség keretstratégiájával kapcsolatos feladatok ellátása érdekében végez, hozzájárul majd hozzáadott értékének bizonyításához. Éves jelentésén kívül többek között munkaprogramját is közzé kellene tennie (3. cikk, 1(e) pont).

3.5.3 Az Intézet által kezelendő kérdések megfelelő munkamódszerek kialakítását is megkövetelik majd. Ezeknek alkalmazkodniuk kell a nemek közötti egyenlőtlenység és megkülönböztetés különböző formáihoz; következésképpen szükségesnek tűnik összehasonlító módszerek („benchmarking”), esettanulmányok, vertikális (ágazati) adatgyűjtés és egyéb módszerek alkalmazása. Az Intézetnek ezen a téren is nyilvánvalóan együtt kell majd működnie a szakosodott ügynökségekkel és intézményekkel.

⁽¹³⁾ COM(2002) 718, 2002.12.11.

⁽¹⁴⁾ COM(2005) 59, 2005.02.25.

⁽¹⁵⁾ Az európai szociális partnerek – UNICE/UEAPME, CEEP és ETUC – közös dokumentuma („Framework of actions on Gender Equality”).

3.5.4 Az EGSZB tudomásul veszi, hogy ugyanazon cikk 1(d) pontja szerint az Intézet olyan adatgyűjtéseket fog végezni „Európában”, amelyek révén felhívja a figyelmet – a következő bővítésre való tekintettel – szélesebb körű, az EGT (Európai Gazdasági Térség) szintjén és az Európa Tanács tagállamaiban folytatott munkájára.

3.5.5 A 3. cikk 1(g) pontját az EGSZB bővíteni szeretné a nemzeti és regionális szintekkel. Ez nyitást jelentene más érdekelt felek, például a területi önkormányzatok felé, amelyek – a 2. cikk és a preambulum célkitűzéseinek megfelelően – hozzájárulnak a közvélemény tájékoztatásához a nemek közötti egyenlőség témájában.

3.6 Az EGSZB örömmel fogadja, hogy az Intézet független a nemzeti hatóságokkal és a civil társadalommal szemben. Azt is szükségesnek tartaná azonban, hogy a közösségi intézményekkel szemben is legyen független, mert így objektívabb lehetne velük szemben. Azt is javasolja, hogy az Intézet függetlenségének növelése érdekében növeljék az igazgatótanácsban a civil társadalom képviselőinek számát.

3.6.1 Az EGSZB egyetértéséről és támogatásáról biztosítja azt az elvet, hogy az Intézet szabadon, függetlenül fog együttműködni a tagállamok hatóságaival. Úgy ítéli meg, hogy meg kellene bízni a konzultációs fórum tagjait a megfelelő információk időben történő megszerzésével és továbbításával (lásd alább a 3.8.2. pontot). Nem biztos azonban abban, hogy a szükséges információk megfelelő időben, könnyen beszerezhetők lesznek, és felveti, hogy ezzel a feladattal esetleg a konzultatív fórum tagjait lehetne megbízni (lásd alább). E feladatot azokhoz a fórumokhoz lehetne igazítani, amelyeknek a tagállamokban az esélyegyenlőséggel kapcsolatos irányelvek átdolgozásával foglalkozó irányelv keretei között kell tevékenységeiket kifejtetniük⁽¹⁶⁾.

3.7 Az Intézet szerveinek vonatkozásában az EGSZB nagyra értékeli azokat az erőfeszítéseket, amelyek arra irányulnak, hogy az igazgatótanácsot az Intézet hatékony irányítására képes operatív szervvé tegyék, annak érdekében, hogy az Intézet alkalmazkodni tudjon a változásokhoz és az igényekhez.

3.7.1 Az EGSZB abból az elvből indul azonban ki, hogy az Európai Bizottság az igazgatótanács említett csoportokat képviselő tagjait csak a vizsgált rendeletben megjelölt szervezetek javaslatára nevezheti ki. Ennek szerepelnie kellene a 10. cikkben.

3.7.2 Hangsúlyozza, hogy az európai szociális partnerek és egy olyan megfelelő nem kormányzati szervezet, amelynek – a rendelet megfogalmazása szerint – „jogos érdeke fűződik a nemen alapuló megkülönböztetés elleni küzdelemben és a nemek közötti egyenlőség előmozdításában való részvételhez”, hatékony, egyszersmind egyértelmű képviselőre van szükség annak érdekében, hogy az igazgatótanács el tudja látni feladatait, azaz eleget tudjon tenni az Európai Bizottsággal és a tagállamokkal szembeni kötelezettségeinek, ugyanakkor képes legyen a civil társadalommal ezel a területtel kapcsolatos reakcióinak felmérésére. Amúgy sem indokolja semmi, hogy a civil társadalom képviselői ne jussanak képviselőre. Mivel – a

⁽¹⁶⁾ COM(2004) 279, 2004.4.21.

három közösségi fórumok esetében jelenleg hatályos szabályozással ellentétben – az igazgatótanácsban a nemzeti szintű szociális partnerek nem képviselik magukat, legalább ezzel az eszközzel biztosítani kell a szociális partnerek és az érintett NGO tevékeny részvételét.

3.7.3 Következésképpen az EGSZB már most az igazgatótanács tagok számának növelésére hív fel. Optimálisnak tartaná, hogy mindegyik fél (Tanács; Európai Bizottság; szociális partnerek, illetve a megfelelő, közösségi szintű nem kormányzati szervezet) hat-hat fővel képviseltesse magát, ami lehetővé tenné a 10. cikk (1) bekezdésének a) és c) pontjában említett szervezeteknek, hogy kiválaszthassák jelöltjeiket, ügyelve a férfiak és nők paritásos képviseletére. A vizsgált rendeletjavaslatban említett szervezetek mindegyike tehát két mandátummal rendelkezne.

3.7.4 Amellett sem szól semmi, hogy a szociális partnerek és a nem kormányzati szervezet képviselői ne kapjanak szavazati jogot. Az Intézet függetlenségének és tevékenységei autonómiájának és objektivitásának sikeresebb garantálása érdekében az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy adjon a munkáltatói és munkavállalói szervezetek, valamint a megfelelő nem kormányzati szervezetek valamennyi képviselőjének teljes szavazati jogot. Ez megfelel a (4) bekezdésnek, amely kimondja, hogy „az igazgatótanács minden egyes tagja, illetve távollét esetén annak helyettese egy szavazattal rendelkezik”.

3.7.5 Az EGSZB megítélése szerint az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért, az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség, az Európai Szakképzés-fejlesztési Központ és az Alapvető Jogok Ügynöksége igazgatóinak adott esetben lehetőséget kellene kapniuk, hogy az igazgatótanács ülésein rendszeresen részt vegyenek megfigyelőként (10. cikk (11) bekezdés). Az Intézet igazgatójának is lehetőséget kellene kapnia arra, hogy részt vehessen – az igazgatótanács nevében vagy „megállapodási jegyzőkönyvek alapján” – az említett intézmények ülésein.

3.8 Az EGSZB nem ellenzi, hogy a konzultatív fórumnak az legyen a feladata, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára az illetékes fórumok bevonását, és hogy szakértőkből álló hálózatot alakítson ki. Mivel a 12. cikk értelmében ez a szerv semmiféle döntéshozói hatáskörrel nem rendelkezik, főlegesen tisztázni, hogy az érdekelt uniós feleket képviselő három tag nem kap szavazati jogot. Az a kérdés is felmerül, hogy ezeket a képviselőket miért az Európai Bizottság nevezi ki. Helyesebb volna, ha közvetlenül a 10. cikk (1) bekezdésének a) – c) pontjában megjelölt szervezetek neveznék ki őket.

Brüsszel, 2005. szeptember 28.

3.8.1 Meg kell találni a nők és a férfiak kiegyensúlyozott képviselete biztosításának módját a konzultatív fórumon belül.

3.8.2 Amint a 3.6.1. pontban már szó volt róla, helyesebb lenne, ha a konzultatív fórum tagjait megbíznák az országuk illetékes szervei és az Intézet közötti együttműködés biztosításával (12. cikk, (4) bekezdés).

3.9 Az Intézet tervezett pénzügyi eszközeivel kapcsolatban az EGSZB fenntartásait hangoztatja. A Tanács 2.3. pontban idézett nyilatkozatában ellentmondásokat lát: ügyelni kell a hozzáadott érték létrehozására, tehát nehéz feladatokat kell elvégezni, ám mindezt a költségvetési semlegesség fenntartása mellett.

3.9.1 Az Intézet finanszírozása a tervek szerint részben a Progress programból kerülne levonásra. A rendelettervezet indokolásának 3.6. pontja úgy fogalmaz, hogy „az Intézet tevékenységei elkülöníthetőek lesznek azoktól, amelyekre a PROGRESS program (2007–2013) keretén belül tettek javaslatot a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóan”. Az EGSZB szerint ez alátámasztja álláspontját, amelyet a PROGRESS programról szóló véleményében fogalmazott meg:

„Ebben az összefüggésben az EGSZB javasolja, hogy a PROGRESS általános pénzügyi keretének meghatározásakor a nemekkel foglalkozó intézet számára előirányozott eszközöket – mint ahogy minden valószínűség szerint történt ebben a tervezetben – ne a PROGRESS költségvetéséből vonják le, hanem saját költségvetéssel rendelkezzen az intézet.”⁽¹⁷⁾

3.9.2 Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy az Európai Unió pénzügyi tervének tárgyalása során legyenek tekintettel az Intézet munkájához és megfelelő működéséhez nélkülözhetetlen összegekre, és hogy ezeket a forrásokat fokozatosan minden körülmények bocsássák az Intézet rendelkezésére, hogy az eleget tehessen a rábízott feladatoknak, és hogy garantálva legyen jogi és pénzügyi biztonsága.

3.9.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a férfiak és a nők közötti egyenlőséggel kapcsolatos munkák egy helyre történő koncentrációja mind közösségi, mind nemzeti szinten megtakarításokat tesz lehetővé. A Progress program előzetes költségvetését ezért nem lenne célszerű ezekkel az összegekkel megkurtítani, hanem inkább növelni kellene arra az esetre felkészülve, ha semmilyen döntés nem születne önálló pénzügyi keret biztosításáról az Intézet részére.

3.9.4 Az Intézet létrehozása semmiképpen nem jelenthet ürgyert ahhoz, hogy más szervezeteknek – többek között az esélyegyenlőség problémáival szintén foglalkozó dublini Alapítványnak – megnyirbálják a pénzügyi keretét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁷⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. április 6-i véleménye a PROGRESS foglalkoztatási és szociális szolidaritási program létrehozásáról (előadó: Wolfgang GREIF) (HL C 255., 2005.10.14.), 39. o.).